

Základní škola a Praktická škola

Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485

Školní vzdělávací program
ZŠ při nemocnici

„POHODOVÉ UČENÍ“

*ŠVP ZV „Pohodové učení“ vstupuje v platnost dne 1. září 2023.
Verze 2023/2024 č.j. 211/2023*

Obsah:

- 1. Základní údaje o škole**
  - 1.1. Název ŠVP ZV**
  - 1.2. Název školy**
  - 1.3. Adresa školy, kontakty**
  - 1.4. Statutární zástupce školy**
  - 1.5. Právní forma**
  - 1.6. Zřizovatel**
    - 1.6.1. Adresa zřizovatele školy, kontakty**
  - 1.7. Provoz školy při nemocnici**
    - 1.7.1. Počet tříd při nemocnici**
- 2. Charakteristika školy**
  - 2.1. Úplnost a velikost školy, charakteristika pedagogického sboru**
    - 2.1.1. Umístění školy**
    - 2.1.2. Charakteristika žáků**
    - 2.1.3. Kritéria při způsobu a možnostech vzdělávání žáků**
  - 2.3. Materiální vybavení školy**
  - 2.4. Technické vybavení školy**
  - 2.5. Podmínky provozu**
    - 2.5.1. Úklid**
    - 2.5.2. Stravování**
    - 2.5.3. Venkovní prostory**
  - 2.6. Charakteristika pedagogického sboru**
  - 2.7. Dlouhodobé projekty**
  - 2.8. Spolupráce s rodiči**
    - 2.8.1. Spolupráce se školami, organizacemi a firmami**
    - 2.8.2. Spolupráce se školskou radou**
- 3. Charakteristika ŠVP**
  - 3.1. Co chceme a kam směřujeme**
  - 3.2. Zaměření školy**
  - 3.3. Výchovné a vzdělávací strategie**
    - 3.3.1. Image školy**
    - 3.3.2. Klima školy**
    - 3.3.3. Řízení**
    - 3.3.4. Ekonomika a materiální vybavení**
    - 3.3.5. Personalistika**
    - 3.3.6. Specifika práce školy při zdravotnickém zařízení**
    - 3.3.7. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami**
    - 3.3.8. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných**
- 4. Učební plán**
  - 4.1. Tabulace učebního plánu**
  - 4.2. Individuální plán aktivit žáka**
  - 4.3. Poznámky k učebnímu plánu**

- 5. Učební osnovy**
  - 5.1. Přehled učiva českého jazyka pro žáky ZŠ**
  - 5.2. Přehled učiva anglického jazyka pro žáky ZŠ**
    - 5.2.1. Přehled učiva německého jazyka pro žáky ZŠ**
  - 5.3. Přehled učiva matematiky pro žáky ZŠ**
  - 5.4. Přehled učiva ICT**
  - 5.5. Přehled učiva Člověk a jeho svět a Člověk a jeho zdraví**
  - 5.6. Přehled učiva Umění a kultura**
  - 5.7. Přehled učiva českého jazyka pro žáky s LMP**
  - 5.8. Přehled učiva cizího jazyka pro žáky s LMP**
  - 5.9. Přehled učiva matematiky pro žáky s LMP**
  - 5.10. Průřezová témata**
- 6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy**
  - 6.1. Pravidla pro hodnocení žáků**
    - 6.1.1. Pravidla slovního hodnocení**
    - 6.1.2. Pravidla klasifikace**
  - 6.2. Autoevaluace školy**
    - 6.2.1. Oblasti autoevaluace**
    - 6.2.2. Cíle a kritéria autoevaluace**
    - 6.2.3. Nástroje autoevaluace**
    - 6.2.4. Časové rozvržení autoevaluační činností**

	Škola: Základní a Praktická škola Kolowratská 486 pracoviště: Základní škola při nemocnici Rychnov nad Kněžnou	
	ŠVP ZV: „Pohodové učení“	
	Č.j.:	Účinnost od: 1. září 2024
	Spisový znak:	Počet příloh:
	Razítko:	Datum:
Podpis ředitele:		

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro pracoviště Základní školy při nemocnici v Rychnově nad Kněžnou s názvem „Pohodové učení“ je vydán v souladu s §3 odst. 2 Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále jen školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 5 odst. 3 školského zákona školní vzdělávací program vydává ředitel školy nebo školského zařízení. K jeho návrhu se dle §168 odst. 1 bodu a) vyjadřuje školská rada a dle § 5 odst. 3 školského zákona je přístupný veřejnosti.

1. Základní údaje o škole

1.1. Název ŠVP ZV

„Pohodové učení“

Jméno a příjmení koordinátora ŠVP ZV: Mgr. Martina Havranová

1.2. Název školy

Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485

1.3. Adresa školy, kontakty

Jiráskova 506
Rychnov nad Kněžnou
516 01

e-mail: kolowratska@seznam.cz
www stránky: www.zskolowratska.cz
pracoviště: ZŠ při nemocnici
Jiráskova 506
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.: 494 534 203

1.4. Statutární zástupce školy

Mgr. Monika Stančková

1.5. Právní forma

Příspěvková organizace
IČO: 70 152 497
IZO: 110 003 501

1.6. Zřizovatel

Krajský úřad Královéhradeckého kraje

1.6.1. Adresa zřizovatele školy, kontakty

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Pivovarské náměstí 1245/2
Hradec Králové
500 03
IČO: 70 889 546

1.7. Provoz školy při nemocnici

Od 7.50 hodin - 11.30 hodin Po, Čt a Pá
Od 12.20hodin – 13.05 hodin Út a St

1.7.1. Počet tříd při nemocnici

ZŠ 1 třída: dětské oddělení kapacita 16 žáků

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy, charakteristika pedagogického sboru

Základní škola a Praktická škola, Rychnov nad Kněžnou, Kolowratská 485, je příspěvkovou organizací zřízenou Královéhradeckým krajem se sídlem Pivovarské náměstí 1245/2, 500 03 Hradec Králové.

Základní škola je od 1. 9. 2016 školou zřízenou dle § 16, odst. 9 školského zákona, je určena pro vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami. Součástí školy je základní škola, základní škola speciální, střední praktická škola jednoletá, střední praktická škola dvouletá a školní družina. Pod školu je zahrnuta i základní škola při nemocničním zařízení, která má 1 třídu.

1. 7. 2017 došlo ke sloučení se Základní školou Kostelec nad Orlicí, Komenského 515, která má 2 třídy základní školy a 1 oddělení školní družiny.

Na všech pracovištích zajišťujeme pomocí speciálních výchovných a vyučovacích metod, prostředků a forem výchovu a vzdělávání žáků v oblasti základního a středního vzdělávání, vše v souladu se školským zákonem. Při výuce používáme speciální a kompenzační pomůcky, IT techniku – interaktivní tabule, počítače a tablety.

Výchova a vzdělávání žáků jsou organizovány tak, aby byly respektovány individuální potřeby a zvláštnosti žáků, akceptovány pedagogické, psychologické, hygienické a bezpečnostní požadavky, individuální přístupy k žákům a snaha o jejich maximální rozvoj a začlenění do společnosti.

Základní vzdělávání je spojeno s povinností školní docházky. Plnění povinnosti školní docházky se řídí § 36 až 43 školského zákona.

Za řízení a provoz zařízení odpovídá ředitelka školy. Pedagogický sbor tvoří cca 34–37 pracovníků, z toho cca 20 učitelů, cca 3 vychovatelky ŠD, 14 asistentů pedagoga. Přes sdružení Orion a ve spolupráci s rodiči žáků s těžkým a kombinovaným postižením zajišťujeme osobní asistenty k jednotlivým žákům.

Učitelé jsou, kromě učení, pověřeni výchovným poradenstvím, prevencí soc. patologických jevů, tvorbou a úpravami ŠVP a environmentální výchovou, vedením metodických sdružení, jako uvádějící učitelé.

Mezi provozní zaměstnance patří 2 domovnice, 2 uklízečky, 1 školník a 1 ekonomka školy.

Na škole je zřízena školská rada v počtu 3 členů, 1 člen je zástupcem rodičů, 1 člen je zástupcem učitelů a 1 je zástupcem za zřizovatele.

2.1.1. Umístění školy

Stará nemocnice z roku 1882 i s dostavbou z roku 1932 už nevyhovovala úkolům zdravotní péče o obyvatelstvo a její přestavba se stala nevyhnutelnou. Nově otevřena byla nemocnice v roce 1988. Celý objekt byl rekonstruován, přistavěn a modernizován, počet operačních sálů se zvýšil. Od roku 2013 je nemocnice v Rychnově nad Kněžnou součástí Oblastní nemocnice Náchod a. s. Dětské oddělení se nachází v 5 patře.

Pro potřeby učitelů je vyhrazena samostatná místnost – kabinet na dětském oddělení. Individuální vzdělávací a výchovné činnosti probíhají na jednotlivých pokojích oddělení, herně, popřípadě v místnosti určeném jako kabinet, je neoddělenou součástí dětského oddělení.

Skupinová výuka probíhá na pokojích a v prostorách herny, která také slouží jako jídelna a herna pro ostatní hospitalizované děti. Herna je vybavena nemocničním nábytkem a hračkami. Ostatní pomůcky potřebné k výchovně vzdělávacímu procesu jsou k dispozici na vyhrazeném místě /žakovská knihovna, společenské hry/. Ostatní pomůcky jako výpočetní technika a didaktické hry jsou uloženy v kabinetě školy a na požádání je možnost jejich využití.

Individuální a skupinová výuka probíhá podle počtu dětí a jejich individuálních potřeb na pokojích nebo v herně, kde je také možnost uspořádat kulturní vystoupení, soutěže a společné relaxační činnosti.

2.1.2. Charakteristika vzdělávání žáků při nemocnici

V základní škole při nemocnici se vzdělávají žáci se zdravotním oslabením, dlouhodobě i krátkodobě nemocní, v akutním stádiu nemoci, po prodělaných operačních zákrocích a úrazech, po nástupu na plánovaná vyšetření a pozorování, kdy je nutná hospitalizace na dětském oddělení Nemocnice Královéhradeckého kraje a zároveň to jejich zdravotní stav umožňuje. Učitelka základní školy poskytuje podle svých možností individuální konzultace ve všeobecně vzdělávacích předmětech i žákům středních škol umístěným v tomto zdravotnickém zařízení.

K zařazení do evidence školy je nutný souhlas ošetřujícího lékaře a písemný souhlas zákonného zástupce žáka, který svým podpisem při příjmu svého dítěte stvrzuje souhlas s poskytováním ústavní péče. Rozsah a organizace výuky žáka je určována konkrétním pedagogem školy po dohodě s ošetřujícím lékařem.

Škola vede školní matriku školní matriku v listinné formě třídní kniha, v elektronické formě seznam žáků školy při nemocnici, výkaz o počtu žáků v nemocnici a osobní záznamy žáků.

2.1.3. Kritéria při způsobu a možnostech vzdělávání žáků

Žák:

- ▶ leží, je ale možné výchovné působení prostřednictvím zrakových nebo sluchových podnětů (pooperační a poúrazové stavy)
- ▶ leží, vykonává jednoduché grafické práce, převažuje výchovné působení nad vzdělávací činností (pooperační a poúrazové stavy)
- ▶ sedí, lékařem je doporučen klidový režim na lůžku, je schopen věnovat se jednoduchým činnostem grafického či výtvarného charakteru, vzdělávací složka činností již převažuje nad výchovnou (pooperační a poúrazové stavy)
- ▶ chodí v pokoji a lékařem je povolen společný pobyt na herně, věnuje se vzdělávacím činnostem formou individuální výuky na pokoji a skupinové práce na herně
- ▶ lékařem jsou doporučeny rehabilitační procházky v areálu nemocnice (po dohodě s lékařem učitel může na vyžádání žáka zabezpečit jeho doprovod), věnuje se vzdělávacím činnostem formou individuální výuky na pokoji a skupinové práce na herně

2.3. Materiální vybavení školy

Pro výchovnou a vzdělávací činnost je třída zřízená při nemocnici dostatečně vybavena hračkami, didaktickými pomůckami, společenskými hrami námětovými koutky knihami k dispozici jsou varhany. Pro potřeby školy bylo zakoupeno dostatečné množství učebních pomůcek (sady učebnic pro výuku na ZŠ i škole speciální, metodiky k jednotlivým typům učebnic, slovníky, atlasy, vybrané druhy učebnic pro SŠ, knihy do učitelské a žakovské knihovny, encyklopedie, notebook a tablety. Výukové programy a názorné modely doplňující výuku, desky a pomůcky využívané při psaní a čtení na lůžku). Veškeré materiální vybavení školy přináší dostatečné množství podnětných a motivujících stimulů,

které napomáhají k rychlejšímu uzdravení hospitalizovaných dětských pacientů.

2.4. Technické vybavení školy

Všechny prostory pro výchovu, výuku a relaxaci jsou vybudovány a vybaveny zařízením podle požadavků vyplývajících z právních předpisů. Pro skupinovou výuku lze využít hernu a pro individuální odpočinek a relaxaci lze využít místnost vyčleněnou jako kabinet učitelky, která je vybavena standartním nemocničním nábytkem a přizpůsobena, tak aby mohla částečně sloužit jako relaxační místnost. Všechny uvedené místnosti mají přímé osvětlení, je u nich umyvadlo s tekoucí vodou.

Všechny místnosti jsou vybaveny zdravotně nezávadným nábytkem, který je zajištěný proti úrazu dětí oblými nebo sraženými hranami. U nábytku je výrobcem zaručena možnost snadného umývání a opakované dezinfekce.

Návštěvy a doprovod dětí na oddělení se povolují v souladu s Chartou práv dítěte a Chartou lidských práv, s přihlédnutím k epidemiologické situaci na oddělení a provozním podmínkám. Doprovod dětí je edukován v dodržování hygienických zásad na oddělení. Péče o pacienty je na oddělení organizována tak, aby se snížilo riziko přenosu nákazy.

2.5. Podmínky provozu

Základní podmínky provozu vycházejí z racionální spolupráce zdravotníků a pedagogů. Čas, dobu a náročnost učiva pravidelně učitelé konzultují s ošetřujícím lékařem a vedoucími sestrami. U pacientů upoutaných na lůžko, je výchovná i vzdělávací činnost prováděna individuálně u lůžka pacienta.

S provozováním denního vyučování hospitalizovaných dětí v objektu Orlické nemocnice souhlasil okresní hygienik v Rychnově nad Kněžnou. Mezi vedením školy a vedením Orlické nemocnice byla uzavřena dohoda o podmínkách výuky dětí na dětském oddělení. Výuka bude prováděna zaměstnankyní školy, tak aby nenarušovala průběh léčby nemocných dětí. Výuka je realizována po dohodě s ošetřujícím lékařem.

2.5.1. Úklid

Denní úklid je zajišťován zaměstnanci nemocnice v tomto rozsahu: setření podlah, setření parapetů, nábytku, krytů otopných těles, klik, umývání s pomocí dezinfekčních prostředků WC a umyvadel. Podlaha je na oddělení dezinfikována 3x denně dezinfekčním roztokem dle dezinfekčního programu. Povrchy se dezinfikují 1x denně. Stěny, dveře a skleněné přepážky 1x týdně. Okna a radiátory se myjí a dezinfikují 1x za 2 až 3 měsíce. Každá stanice má vyčleněny vlastní úklidové prostředky a pomůcky. Malování a velký úklid spojený s dezinfekcí oddělení je 1x za rok, kdy je oddělení uzavřené.

2.5.2. Stravování

Stravování se řídí režimem, který je popsán ve schváleném Provozním řádu dětského oddělení nemocnice. Pacienti se stravují u stolu v herně nebo na lůžku. K tomu účelu slouží jídelní servírovací stolky.

Stravování pedagogů je řešeno možností odběru obědů a probíhá v době určené režimem dne na dětském oddělení.

2.5.3. Venkovní prostory

Sadové úpravy v okolí pavilonu jsou řešeny tak, aby je mohli hospitalizovaní využít. V současné době se venkovní prostory k pobytu dětí venku a k relaxaci nevyužívají.

2.6. Charakteristika pedagogického sboru

Učitelky plní všechny povinnosti pedagogického pracovníka, které jsou specifikovány příslušnými právními normami, dále pak úkoly obsažené v plánu školy na příslušný školní rok a operativní pokyny vedoucích pracovníků školy.

Kritériem pro práci pedagoga pracujícího v naší základní škole při nemocnici je vysokoškolské vzdělání, doplněné studiem speciální pedagogiky, jeho kreativita, vysoké organizační schopnosti, znalost učiva v rozsahu základní školy, samostatnost v rozhodování, empatické chování k dětem, žákům, jejich rodičům a soustavná motivace pro další sebevzdělávání a získávání nových zkušeností a poznatků ve zvoleném oboru. Samozřejmostí se stává jeho účast na seminářích a školeních pořádaných CCV, NIDV a MŠMT ČR, pedagogickými fakultami, PC, SPC a jinými organizacemi.

Specifikem práce pedagoga při nemocnici se stává částečné přebírání role herního specialisty, který prostřednictvím hry, rozhovoru a osobního individuálního kontaktu pomáhá dítěti porozumět důvodu jeho hospitalizace, „zlidšťuje“ neznámé diagnostické a léčebné procedury a tím zmírňuje obavy z neznámého, naslouchá dětem, stává se prostředníkem mezi pacientem a zdravotnickým personálem, pomáhá svým působením při odreagování od nemoci, snaží se o udržení dobrého psychického stavu, který kladně ovlivňuje dobu léčebného procesu.

U učitelek základní školy je vyžadováno vysokoškolské vzdělání rozšířené o studium speciální pedagogiky.

2.7. Dlouhodobé projekty

S ohledem na nižší počty hospitalizovaných dětí školního věku dětského oddělení Rychnovské nemocnice uskutečňujeme spíše krátkodobé projekty, které jsou přizpůsobeny nízkému počtu dětí na oddělení. Tyto projekty jsou součástí průřezových témat ŠVP.

2.8. Spolupráce s rodiči

Rodiče mají možnost pobývat s dětmi v nemocnici. Návštěvy jsou povoleny v průběhu celého dne na pokojích a v herně. Učitelka s rodiči úzce spolupracuje, daří se je často zapojit do výchovné a vzdělávací práce. Ke zpestření života dětí a rodičů v nemocnici je možnost aktuálně plánovat doplňujících akce například kulturní a divadelní představení, vystoupení žáků ZŠ Javornická Rychnov nad Kněžnou, se kterými jsme ve spolupráci. Mikulášská nadílka, adventní a velikonoční aranžování, Vánoční besídka, „Hledání velikonočního zajíčka“, „Dětský den“. Vždy s ohledem na počty dětí.

2.8.1. Spolupráce se školami, organizacemi a firmami

Průběžně oslovujeme podnikatele a firmy z blízkého okolí, snažíme se o vysvětlení a přiblížení způsobu práce pedagogů s dětmi ve zdravotnických zařízeních. Daří se nám navázat kontakt s rodiči s podnikatelskou činností, které svými sponzorskými dary podporují činnost třídy zřízené při nemocnici.

Snažíme se vylepšovat prezentaci školy při Orlické nemocnici. Práce hospitalizovaných dětí vylepšuje prostředí dětského oddělení. Snažíme se o mediální prezentaci činnosti školy na oficiálních internetových stránkách naší školy a dle možností také v regionálním tisku.

2.8.2. Spolupráce se školskou radou

V souladu s ustanoveními zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a v souladu s Volebním řádem školské rady vydaným Radou Královéhradeckého kraje, pracuje v Základní škole a Praktické škole Rychnov nad Kněžnou školská rada. Tvoří ji jeden zástupce zřizovatele, jeden zástupce z řad zákonných zástupců žáků a jeden zástupce pedagogických pracovníků. Volba zástupců školské rady probíhá jednou za 3 roky.

3. Charakteristika ŠVP

Název: „Pohodové učení“

Spojení se s kamarády a rodinou zaměřené na ICT

Společenské dění zaměřené na Člověk a společnost

Nový prožitek a poznání zaměřené na Umění a kulturu

Poznání sebe samého zaměřené na Člověk a zdraví

ŠVP při nemocnici „Pohodové učení“ je vytvořen pro široký okruh žáků, dospívajících, ale i žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Cílem je vytvářet příjemné a pohodové prostředí pro každého žáka individuálně s ohledem na jeho zdravotní stav. Za stěžejní je považováno zaměřit se na každého žáka, který se nečekaně a nedobrovolně ocitl v neznámém prostředí, bez rodiny a přátel, s různě velikou bolestí a strachem z dalších dnů. Náš vzdělávací program by měl pomoci odstranit všechny negativní prožitky, vrátit chuť do života i do učení, obohatit a rozvíjet jeho vědomosti a poznatky a navrátit smích a radost do jeho tváří. ŠVP vytváří takové zázemí a podmínky, které rozvíjejí tvořivost, radost z poznání a zároveň zohledňují zvláštnosti výchovně vzdělávací činnosti v podmínkách výuky ve škole při zdravotnickém zařízení a zároveň tím posilují osobnost každého žáka. Pohodové učení se zaměřuje na vybraná témata, která mají uzdravené žáky navrátit zpět domů a do kmenové školy.

Spojení se s kamarády a rodinou

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje a usnadňuje kontakt žáků s rodinou a spolužáky, podporuje tak každodenní komunikaci prostřednictvím internetu a sociálních sítí. V nemocnici mohou žáci také navázat kontakty a kamarádské vztahy s ostatními žáky z jiných škol. Mohou si tak vyměnit vzájemné prožitky, zkušenosti, pocity a lépe se tak vyrovnávat s jejich zdravotním stavem a problémy, které s nemocí přicházejí. Mají tak možnost si společně zkrátit chvíle strávené v nemocničním prostředí.

Společenské dění

Vzdělávací oblast Člověk a společnost, která u žáků formuje dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v běžném občanském životě. Učí se rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti. Do prostředí nemocnice se přinášejí věci a předměty z běžného života, ožívujeme zapomenuté zvyky, obyčeje, výtvarné techniky a řemesla, žáky učíme chovat se šetrně a ohleduplně nejen k druhým lidem a dětem, ale také k přírodě, kterou můžeme sledovat pouze za okny nemocnice, a tím si jí více vážit. Všechny činnosti jsou omezeny umístěním školy ve zdravotnickém zařízení.

Nový prožitek a poznání

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence, a to umění a kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti. Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky. V nemocničním prostředí je tento proces velmi důležitý pro relaxaci a terapii žáků, která jim dává možnost odpoutat se od myšlenky bolesti, strachu a zároveň jim dává možnost k vlastnímu sebevyjádření. Pravidelné aktivity zaměřené na rozvoj kreativního myšlení mohou žákům napomoci v řešení každodenních problémů a ve zvládnání komplikovaných situací, které jim přináší život. Sebevyjádření skrze umění uvolňuje jejich mysl a emoce, které by mohly vést k nežádoucím myšlenkám nebo úzkosti. Díky spolupráci, vzájemné pomoci, podpoře a motivaci učit se přijímat snadněji nové poznatky, chovat se otevřeně a tolerantně, respektovat jiné a být respektován druhými. Posilovat sebevědomí každého žáka, které usnadní jeho návrat do kmenové školy a zmenší obavy z případného selhání a nezvládnutí zameškaného učiva.

Poznání sebe samého

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, které je potřeba si v současném světě stále více uvědomovat. Především jde o současný životní styl, chování k sobě samému, ale i k druhým, kvalita mezilidských vztahů, ale především bezpečí každého jedince. Zdraví je důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život. Vzdelávání v této oblasti v nemocničním prostředí směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako individuální bytost a pochopili hodnotu svého zdraví, ale i zdraví druhých. Dále jeho ochranu i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Prohlubovat poznání důležitosti života školy a jeho shody s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují a do jaké míry je škola v tomto směru připravená svým žákům pomoci. Prioritou je podpora a rozvoj osobnosti každého žáka a vést ho k podněcování k vlastnímu a reálnému sebehodnocení. Zmírnit jeho pocity strachu úzkosti či deprivace a umět tak posílit pozitivní stránky hospitalizovaných dětí.

3.1. Co chceme a kam směřujeme

Škola řeší zcela specifické otázky vzdělávání, které jsou odlišné od běžného typu výuky v základních školách (kmenových školách našich žáků). Důraz je kladen na posílení prvků výchovy a vzdělání spojených s rozvojem osobnosti každého žáka. To vede k profilaci naší školy:

- ▶ ve výuce **se zaměřujeme na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace – český jazyk a literatura, cizí jazyk** (formou konzultace se zaměřením na učivo kmenových škol) a dále **Matematika a její aplikace**
- ▶ dle individuálních možností žáků pracujeme s výpočetními a komunikačními technologiemi, oblast **Informační a komunikační technologie**
- ▶ při pracovních činnostech používáme netradiční výtvarné techniky k rozvoji environmentálního citění žáků, částečně se dotýkáme vzdělávací oblasti **Umění a kultura**

- ▶ ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho zdraví** pracujeme s tematickým okruhem **Výchova ke zdraví**, kde se zaměřujeme primárně na prevenci, ochranu a odpovědnost za své zdraví, upevňování hygienických, stravovacích a pracovních návyků, předcházení úrazů a předvídání rizikových situací
- ▶ učíme žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více činnostního učení se zaměřením na praxi
- ▶ během výuky využíváme efektivní metody a formy práce zaměřené na jednotlivé typy kmenových škol a různého věku při plnění výchovně vzdělávacích činností, vedeme žáky k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu
- ▶ pro budoucí život v EU je nezbytná výuka cizích jazyků
- ▶ vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních technologií, podporujeme zavádění a využívání výpočetní techniky do vyučovaných předmětů (škola má dostatečné množství SW programů pro výuku všech předmětů)
- ▶ vedeme žáky ke zdravému životnímu stylu, důraz je kladen především na prevenci a předcházení onemocněním a úrazům
- ▶ vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel (školní řád, režim dne zdravotnického zařízení)
- ▶ stejnou péči věnujeme všem žákům, klademe důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny
- ▶ dle možností se zúčastňujeme různých soutěží regionálního i celostátního charakteru, kde prezentujeme výsledky práce naší školy i jednotlivých žáků
- ▶ snažíme se rozvíjet silné stránky školy (přátelské prostředí, individuální přístup k žákům, spolupráce s rodiči a zdravotníky, zlepšování vybavení školy, kulturní činnost školy)

3.2. Zaměření školy

Základní škola při nemocnici poskytuje vzdělávání žákům a dětem se zdravotním oslabením nebo žákům a dětem dlouhodobě nemocným umístěným ve zdravotnickém zařízení, pokud to jejich zdravotní stav umožňuje v souladu s právními předpisy, zejména zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a podle příslušných prováděcích předpisů.

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Na základě vydaného opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy z listopadu 2006 pod č.j. 24653/2006-24, se změnil Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a jeho tvorba v podmínkách základních škol při zdravotnických zařízeních. Základní vzdělávání má zcela odlišný charakter, neboť je přizpůsobeno léčbě a zdravotnímu stavu žáků. Žáci přicházejí do školy v průběhu celého školního roku na předem neurčenou dobu, a to z různých ročníků a z různých vzdělávacích programů.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti byla zjednodušena stanovená pravidla pro tvorbu ŠVP v základní škole při nemocnici:

- ▶ obsah, organizace a průběh vzdělávání je přizpůsoben aktuálnímu zdravotnímu stavu žáků a má individuální charakter
- ▶ ve ŠVP nenaplnujeme celkovou časovou dotaci ani minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti obsažené v RVP

- ▶ délka vyučovací hodiny a počet vyučovacích hodin v jenom dni a týdnu je stanoven po projednání s ošetřujícím lékařem daného žáka (nejvýše však v rozsahu 7.40 hod - 11:30 hod, odpoledne v době od 12:20 hod - 13:05 hod v návaznosti na denní režim platný pro dětské oddělení Nemocnice Královehradeckého kraje, pracoviště Rychnov nad Kněžnou
- ▶ v učebním plánu nejsou zařazeny všechny vzdělávací oblasti, s výjimkou vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace, Matematika a její aplikace** (kdy nejsou zařazeny některé jejich části s ohledem na prostředí, materiální vybavení a v neposlední řadě s ohledem na zdravotní stav žáků)
- ▶ průřezová témata jsou zvolena dle konkrétních podmínek a časových možností škol

Kompetence k učení

Umožňujeme žákům osvojit si strategii učení a motivujeme je pro celoživotní učení v podmínkách školy při zdravotnickém zařízení:

- ▶ rozvíjíme získané postoje, dovednosti a způsoby rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost (zadáváme zajímavé úkoly, zaměřujeme se na individuální tvorbu žáků, podporujeme jejich přání při plnění vzdělávacího procesu)
- ▶ poskytujeme dostatek informačních zdrojů (žakovská a učitelská knihovna, časopisy, internet, didaktické hry), vytváříme motivující prostředí
- ▶ plníme funkci prostředníka mezi hospitalizovaným dítětem, kmenovou školou a běžným životem
- ▶ podporujeme samostatnost při organizování vlastní činnosti, úsudku, iniciativy, tvořivosti a zodpovědnosti žáků, poznávání hranic svých možností
- ▶ motivujeme k týmové práci a spolupráci, rozvoji komunikačních dovedností,
- ▶ prezentujeme práci jednotlivců i celé školy na veřejnosti (účast v některých soutěžích)
- ▶ nepřetěžujeme žáky nadměrnými znalostmi (názornost – přiměřenost – poslušnost), podporujeme zvědavost, kreativitu a samostatnost
- ▶ pozitivně hodnotíme každý i malý dosažený pokrok a úspěch žáka
- ▶ učíme osobním příkladem a empatickým přístupem

Kompetence k řešení problémů

Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů:

- ▶ nepředkládáme poznatky v hotové podobě (zohledňujeme žáky různých typů škol, jejich dovedností s ohledem na individuální zdravotní stav), podporujeme žáky k samostatnému vyhledávání potřebných informací (internet, žakovská a učitelská knihovna, samostatná práce s učebnicemi, pracovními sešity a namnoženými pracovními listy, práce s odborným textem, různé didaktické hry s mezipředmětovým propojením), s následnou konzultací a kontrolou
- ▶ procvičujeme a upevňujeme základní myšlenkové operace – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- ▶ rozvíjíme schopnosti logického uvažování za pomoci netradičních metod (hádanky, tajenky, Sudoku, doplňovačky, postřehové a didaktické hry se slovy a čísly)
- ▶ podporujeme netradiční způsoby řešení zadaných úkolů (žáci mají prostor na obhajobu zvoleného řešení)

Kompetence komunikativní

Vedeme žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci ve stresujícím prostředí nemocnice:

- ▶ využíváme a střídáme různé formy komunikačních prostředků v podmínkách školy při nemoci (ústně, písemně, výtvarnými prostředky)
- ▶ podporujeme dodržování etiky při komunikaci (zásada naslouchání, tolerance, respektování, věcnosti, srozumitelnosti a originality)
- ▶ hledáme formy komunikace při spolupráci a společného prožívání dětí různých věkových skupin a různých typů škol (starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky)
- ▶ napomáháme týmové práci, klademe důraz na sebepoznání a vytváření a upevňování vztahů k druhým

Kompetence sociální a personální

Rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých, překonávat nečekané překážky v podobě nemoci a hospitalizace ve zdravotnickém zařízení, eliminovat možné následné školní neúspěchy:

- ▶ vytváříme pravidla pro soužití ve škole při nemoci (práva – povinnosti),
- ▶ podporujeme pozitivní a přátelské vztahy hospitalizovaných dětských pacientů (začleňujeme metody kooperativního učení)
- ▶ motivujeme a povzbuzujeme každého žáka k práci a k odpovědnému přístupu, pomáháme překonat dílčí neúspěchy
- ▶ vytváříme prostor ke spolupráci mezi žáky, rodiči a pedagogy

Vytváříme u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání složitých životních situací, rozvíjíme jejich vnímavost a jejich citlivé vztahy k lidem, svému okolí i přírodě:

- ▶ rozvíjíme citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žáci žijí
- ▶ napomáháme žákům v orientaci v jejich vlastním životě ovlivněném negativní zkušeností s příchodem nemoci a citových vztazích
- ▶ vedeme k ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k péči o přírodu (Environmentální výchova) ke kulturním a etickým hodnotám

Kompetence občanské

Učíme žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný:

- ▶ prohlubujeme a upevňujeme veškeré získané hygienické návyky
- ▶ zabezpečujeme vhodné (funkční a bezpečné), účelné a estetické prostředí ve spolupráci se žáky
- ▶ podporujeme a přispíváme k dodržování denního režimu schváleného pro dětské oddělení (čas, obsah)
- ▶ vedeme ke zdravému životnímu stylu, dodržování správných stravovacích a pitných návyků, zásad správného učení
- ▶ důsledně dodržujeme a motivujeme pro život bez kouření, drog, alkoholu a jiných návykových látek
- ▶ bojujeme proti šikaně a násilí
- ▶ upevňujeme pozitivní vztahy ve škole, vzájemnou úctu, uznání a sounáležitost
- ▶ respektujeme individualitu jednotlivce

Vedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učíme je žít společně s ostatními lidmi, tolerovat jejich zdravotní postižení a handicap:

- ▶ rozvíjíme chápání principů a fungování demokracie v osobním životě, ve škole, společnosti (omezenou účast v projektech ohledem na počty žáků v nemocnici)
- ▶ podporujeme přátelské chování ke spolužákům a solidaritu s druhými
- ▶ napomáháme při vytváření kladného životního postoje ve škole i běžném životě, samostatného životního názoru (kritika negativních projevů lidského chování a jednání) a jeho prosazování vhodnou a kulturní formou
- ▶ vedeme k porozumění odlišného způsobu života lidí z jiných kultur, vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí
- ▶ podporujeme samostatnost při rozhodování i při přijímání důsledků za svá rozhodnutí za předpokladu dodržování mravních hodnot, zásad slušného chování a jednání
- ▶ učíme ohleduplnosti a projevům empatie vůči starým a nemocným lidem

Kompetence pracovní

Pomáháme žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti s reálnými možnostmi danými konkrétním onemocněním (dle délky a závažnosti nemoci), přispíváme poznatky při rozhodování o další životní a profesní orientaci:

- ▶ podporujeme v objektivním sebehodnocení žáků
- ▶ poskytujeme konkrétní informační servis v oblasti profesní orientace (brožury PC a SPC, informační materiály vybraných škol dle typu postižení a onemocnění žáka, internet)
- ▶ vedeme k osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- ▶ poskytujeme hodnocení práce žáka rodičům a kmenovým školám v případě dlouhodobé hospitalizace

3.3.1. Image školy

- ▶ doplnit stávající formy poskytování informací veřejnosti o nové, podrobnější a aktuálnější (zdokonalování webových stránek školy, jejich včasné a pravidelné aktualizace),
- ▶ udržet a nadále rozvíjet stávající standard služeb poskytovaných školou
- ▶ doplnit současné tradice a rituály školy o nové, které povedou k posílení vztahu dětí, žáků, pedagogů, rodičů, zdravotníků a ostatní veřejnosti ke škole

3.3.2. Klima školy

- ▶ upevnit pracovní vztahy mezi pedagogickými pracovníky tak, aby byly na základě vzájemné důvěry, tolerance a spolupráce
- ▶ dalším studiem zvyšovat odbornou úroveň pedagogických pracovníků
- ▶ prvořadou pozornost věnovat vztahům učitel-žák, pedagog-rodič, pedagog-zdravotník

3.3.3. Řízení

- ▶ v rámci posílení kompetencí jednotlivých pracovníků dát větší důraz na osobní zodpovědnost
- ▶ dát větší prostor pracovníkům vyjádřit se ke koncepci a obohacování činnosti našeho pracoviště, více je do tohoto procesu zapojit, a to včetně analýzy a vyhodnocení činnosti

3.3.4. Ekonomika a materiální vybavení

- ▶ nadále pokračovat ve vybavení herny aktuálními didaktickými pomůckami a technikou
- ▶ vylepšovat estetický vzhled prostorů školy při nemocnici
- ▶ efektivně využívat přidělené finanční prostředky na provoz pracoviště, získávat další finanční zdroje z projektů a grantů.

3.3.5. Personalistika

- ▶ dosáhnout stability pedagogického sboru
- ▶ při výběru uchazečů preferovat kvalifikovanost učitelek s předpokladem vzájemné zastupitelnosti

3.3.6. Specifika práce školy při zdravotnickém zařízení

Při organizaci výchovného a vzdělávacího procesu se vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a z vyhlášek MŠMT ČR. Základní škola poskytuje podle svých možností individuální konzultace ve všeobecně vzdělávacích předmětech i žákům středních škol umístěných ve zdravotnickém zařízení.

Doba přímé speciální pedagogické péče se řídí individuálně aktuálním zdravotním stavem žáků. Koncepce školy při nemocnici vyplývá ze specifík tohoto zařízení, kde jde především o nové pojetí zdravotní péče a přirozených potřeb nemocných a zdravotně oslabených dětí. Všechna zdravotnická zařízení, rovněž i naše dětské oddělení, směřují ke zkracování pobytu dětí na lůžkovém oddělení a převádění péče o ně do domácího nebo ambulantního léčení. To se týká jak dětí chronicky a dlouhodobě nemocných, tak akutně nemocných nebo zdravotně oslabených. Tyto dvě základní skupiny léčených dětí vyžadují zcela odlišný přístup pedagogů a jiný způsob organizace činnosti. Z hlediska pedagogického však není rozhodující délka pobytu ve zdravotnickém zařízení, protože výchovu a vzdělávání je bezpodmínečně nutné zajistit vždy. V rámci školy respektujeme přirozené potřeby nemocných dětí. Jejich působení je součástí komplexní rehabilitační péče, která zahrnuje různé profesní oblasti. U nemocného dítěte se prolíná péče zdravotnická, pedagogická, rehabilitační, psychologická a případně další. Za primární je třeba považovat péči léčebnou, od které však nejde oddělovat ostatní složky, které na sebe navazují, ovlivňují se a navzájem se doplňují. V případě absence některé z nich je narušen celý léčebně-výchovný systém. Význam výchovy a vzdělávání je proto značný. Zabezpečujeme následující funkce:

- ▶ **pedagogickou:** zajišťuje kontinuitu výchovy a vzdělávání
- ▶ **léčebnou:** odvádí pozornost od nemoci, tím pozitivně ovlivňuje celkový zdravotní stav dítěte
- ▶ **psychologickou:** usnadňuje adaptaci ve zdravotnickém zařízení, umožňuje zprostředkování kontaktů s okolním světem, vytváří citové zázemí v „nepřátelském“ prostředí, reguluje citovou labilitu dětí
- ▶ **sociální:** umožňuje získat ucelené vzdělání, čímž utváří lepší předpoklady pro uplatnění v životě

Předpokladem správného výchovného působení je diagnostická činnost a informovanost o průběhu léčby, případně o prognóze zdravotního stavu dítěte. Pedagog tak má možnost

upravovat výchovné a vzdělávací metody a prostředky podle a možností dítěte. Cílem pobytu dítěte ve zdravotnickém zařízení je jeho léčení a uzdravení. Léčebné zákroky nelze tedy chápat jako narušování výchovně vzdělávací práce s dítětem. Škola dále plní úkol v prevenci projevů hospitalismu, působí terapeuticky s využitím reedukačních a kompenzačních metod práce. Základem úspěšnosti práce pedagoga je kvalita jeho osobnosti a odborná kvalifikace. Kromě obecných požadavků vyplývají z obsahu jeho práce i specifické úkoly, jako je humánní a empatický vztah k nemocným dětem, svědomité plnění povinností učitele a vychovatele a pozitivní přístup k práci.

Důležitou součástí práce pedagoga školy je i poradenská práce s rodiči nemocných dětí, navazování kontaktů s dítětem a jeho rodinou, v individuálních případech příprava dítěte a rodiny před vstupem do zdravotnického zařízení a následně zabezpečení výchovně vzdělávacího procesu pro propuštění do domácí péče, předáváme informaci kmenovým školám žáků, jejichž pobyt přesáhl dobu 10 pracovních dnů.

V metodické oblasti se snažíme vyučovat každého žáka podle vzdělávacího programu jeho kmenové školy. Na základě konkrétních požadavků třídních učitelů plníme individuální výchovně vzdělávací plán s určením základních požadavků a rozsahu výuky vzhledem k individuálním potřebám a schopnostem každého z žáků (v případech dlouhodobě hospitalizovaných dětí). Obsah výuky a vzdělávání je podmíněn tvořivou prací pedagoga. Plán a jeho aktivity se mění vždy v závislosti na aktuálním zdravotním stavu dítěte. Obsahová náplň práce pedagoga závisí na charakteru a závažnosti onemocnění pacienta (každé oddělení má svá specifika: JIP, izolace, VD), na věku dítěte, na jeho možnostech. Učitel poskytuje základy všeobecného vzdělání v rozsahu závislém na zdravotním stavu žáků, na léčebném režimu a materiálních podmínkách zdravotnického zařízení. Současně se zaměřujeme na formování osobnosti jednotlivých nemocných žáků, při měnícím se zdravotním stavu a se zřetelem na jejich další životní perspektivu. Didaktická práce ve škole se vyznačuje úpravou obsahu a metod vyučování i zvláštnostmi v organizaci vyučování. Nedílnou a velmi podstatnou součástí práce pedagogů je psychologické působení na dětského pacienta. Často pouze učitel je pro dítě jediným kontaktem a spojením se světem a děním mimo nemocnici. Proto si pedagog musí najít čas popovídat si s dítětem o jeho problémech, podpořit práci lékařů a sester tím, že dítěti vysvětlí jejich počínání, odůvodní nepříjemné zákroky pomocí herní terapie.

Základní činností žáků naší školy, přes všechny aktivity a nové formy práce, zůstává učení, kde jde převážně o práci u lůžka s jednotlivými dětmi. Individuálními výchovně vzdělávacími metodami volíme takové postupy, které přinášejí dětem radost z dosažených výsledků. Děti si často samostatně volí takové učivo, které z důvodu nemoci ve své kmenové škole zameškaly nebo dostatečně nepochopily. Tímto způsobem dochází k navázání prvního kontaktu s učitelem ve škole při nemocnici. Mnohdy se tak, po dlouhé době nespojenosti kmenových učitelů a rodičů, dítěti navrácí sebedůvěra a radost z učení, a tím dochází k rozvoji kladné motivace a pozitivnímu vztahu k učení. Děti se současně připravují na úspěšné pokračování ve své kmenové škole, procvičují a upevňují se studijní návyky. Kladné reakce dětí a jejich spontánní zapojení do výchovně vzdělávacích činností připravených pedagogem ukazují na účinné vhodné a přiměřené působení učitele.

Snahou pedagogického pracovníka je vytváření příjemného a klidného prostředí. Je důležité citlivě postupovat při plnění výchovných a vzdělávacích cílů jednotlivých typů škol, vždy s ohledem na zdravotní stav dětí. Dále zaměření na prevenci a zmírnění nepříznivých vlivů hospitalizace a odloučení dětí od rodiny. Pozitivní vliv na psychický

stav dětí se projevuje zkrácením doby léčby a rychlejším návratem zpět do kmenové školy. Komunikace s žáky je založena na přátelství a důvěře, je vytvářen prostor pro spontánní projev dětí. Nutnost reagovat na okamžité potřeby dětských pacientů. Při výchovně vzdělávací činnosti je snahou pedagoga upevňovat dosud získané dovednosti a návyky, podporovat, motivovat a rozvíjet samostatnost dětí a žáků, respektovat pedagogické zásady přiměřenosti, poslušnosti, názornosti a individuálního přístupu.

3.3.7. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě hospitalizace žáků se zdravotním a sociálním znevýhodněním, je upřednostňována individuální práce pedagogů u lůžka dítěte nebo v prostorách herny, k výuce jsou využívány názorné a terapeutické pomůcky. Vždy úzce spolupracujeme se zdravotníky, zákonnými zástupci a kmenovou školou. Je důsledně sledován zdravotní a psychický stav dítěte. Na základě dohody s kmenovou školou nebo zákonnými zástupci je možno vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

3.3.8. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Úzce spolupracujeme se zákonnými zástupci a kmenovou školou. Na základě doporučení je možno vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku. Umožňujeme jim pracovat na počítači, poskytujeme dostatečné množství schválených výukových programů, umožňujeme kontakt s kmenovou školou za pomoci internetu, zadáváme složitější samostatné úkoly, hlavolamy, kvízy a problémové úlohy, jsou zapojováni do aktivit organizovaných školou, jejich práce jsou zasílány do soutěží regionálních i celostátních. Motivujeme žáky k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci a ochotě pomáhat mladším a slabším.

4. Učební plán

4.1. Tabulace učebního plánu

Na základě vydaného opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy z listopadu 2006 pod č.j. 24653/2006-24, se měnil Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání a jeho tvorba v podmínkách základních škol při zdravotnických zařízeních.

Obsah, organizace a průběh vzdělávání je přizpůsoben aktuálnímu zdravotnímu stavu žáků a má individuální charakter. Ve ŠVP nenaplňujeme celkovou časovou dotaci ani minimální časovou dotaci pro jednotlivé vzdělávací oblasti obsažené v RVP. Délka vyučovací hodiny a počet vyučovacích hodin v jenom dni a týdnu je stanoven po projednání s ošetřujícím lékařem daného žáka (nejvýše však v rozsahu 7:40 hod – 11:30 hod, odpoledne v době od 12:20 hod – 13:05 hod v návaznosti na denní režim platný pro oddělení Nemocnice Královéhradeckého kraje, pracoviště Rychnov nad Kněžnou).

Rozvrh hodin

Po	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností
Út	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností
St	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	
Čt	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	
Pá	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok vzdělávacích činností/ blok relaxačních činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	Blok relaxačních činností/blok vzdělávacích činností	

Blok vzdělávacích činností zahrnuje **vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace – český jazyk a literatura**, cizí jazyk (formou konzultace se zaměřením na učivo kmenových škol) a oblast **Matematika a její aplikace**. Blok relaxačních činností zahrnuje oblast **Informační a komunikační technologie**, při pracovních činnostech používáme netradiční výtvarné techniky k rozvoji environmentálního citění žáků, částečně se dotýkáme vzdělávací oblasti **Umění a kultura** a ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho zdraví** pracujeme s tematickým okruhem **Výchova ke zdraví**, kde se zaměřujeme primárně na prevenci, ochranu a odpovědnost za své zdraví, upevňování hygienických, stravovacích a pracovních návyků, předcházení úrazů a předvídání rizikových situací

4.2. Individuální plán aktivit žáka

Stejně jako v kmenové škole plánujeme a pracujeme se žáky v integrovaných vzdělávacích blocích. Musíme volit taková témata a aktivity, které jsou pro žáky blízké a zajímavé. Jednotlivé činnosti se v plánu opakují, protože se vždy snažíme přizpůsobit individuálním potřebám jednotlivých žáků a jejich aktuálnímu zdravotnímu stavu.

Na rozdíl od běžné školy musíme přizpůsobit nabídku aktivit i chodu a dennímu režimu dětského oddělení Nemocnice Královéhradeckého kraje, pracoviště Rychnov nad Kněžnou (Viz. Školní řád). Klíčovým momentem je citlivý individuální přístup ke každému hospitalizovanému dítěti, důležitá je tvořivost, improvizace a kombinační schopnosti pedagoga a dovednost děti zaujmout. Dítěti, které se ocitne v nemocnici, se nečekaně změní celý jeho svět. Není připraveno na bolest, odloučení, musí absolvovat nepříjemná vyšetření. Často je poprvé odloučeno od rodiny a ztrácí pocit klidu a bezpečí. V této situaci dítě brzy zjistí, že učitelka je jediný člověk, který jim nepůsobí v nemocnici bolest. Naopak se snaží stále povzbuzovat, dodávat dobrou náladu a pomalu se navracet ke školní práci a výuce.

Dítě je zařazeno do evidence školy v den jeho přijetí do nemocnice, případně první pracovní den následující po dnu volna. Během prvního dne hospitalizace jsou žáci učitelkou přivítáni, podle možností jsou seznámeni s chodem zařízení, jsou připraveni k nezbytným vyšetřením a je jim nabídnuta relaxační činnost. Učitelky tak navazují první vztahy se žáky. Pokud dítě přichází s doprovodem a je plánována dlouhodobější hospitalizace, domlouvají učitelky další spolupráci a komunikaci s kmenovou školou žáka. Rodičům je nabídnuta možnost doplňování učiva do vlastních pracovních sešitů žák dle pokynů pedagogů kmenové školy. Této možnosti je často využíváno v případech hospitalizace žáků z 1. stupně základní školy.

V dalších dnech se rozbíhá individuální výuka hospitalizovaných dětí. Učitelka zjišťuje poslední probírané učivo před nemocí, případně učivo, které samotný žák označí za obtížné, neprocvičené, nesrozumitelné. Ráno před výukou učitelka zjistí aktuální zdravotní stav žáka, plánovaná vyšetření a zákroky. Na základě těchto informací je sestaven, ve spolupráci s dítětem, individuální plán činností na daný den. Během výuky je zařazen blok relaxačních činností, který je tvořen různými didaktickými, postřehovými a logickými hrami. Následuje blok vzdělávacích činností, který zahrnuje individuální práci učitelky u lůžka žáka, společné opakování učiva, samostatnou práci žáka, kontrolu zadaných úkolů, seznámení s novým učivem nebo kolektivní práci na herně po ukončení vizity. Učitelka postupně pracuje se všemi žáky, kteří jsou hospitalizováni na dětském oddělení včetně izolačního a pooperačního pokoje.

Při vlastní výuce preferujeme kopírování učiva pro jednotlivé žáky, kdy využíváme učebnice a pracovní sešity zakoupené školou. Pokud má dítě svoje sešity, doplňujeme učivo přesně podle pokynů rodičů, žáků a učitelů kmenové školy. Pro zpestření a obohacení učiva často využíváme tablety s různými didaktickými hrami. Oblíbená je práce s notebooky, které žákům zapůjčíme na pokoje.

Při výuce se zaměřuje na žáky základních a speciálních škol, konzultace však poskytujeme i žákům škol středních (na základě platných předpisů), kteří projeví zájem o pomoc a spolupráci.

Přesáhne-li doba hospitalizace žáka dobu 10 pracovních dnů, zasíláme do kmenové školy Osobní záznam žáka, kde hodnotíme spolupráci, komunikaci, chování a prospěch žáka, snažíme se i popsat další možná rizika spojená s návratem žáka do školy v případě dlouhodobé nebo opakované hospitalizace v nemocnici.

Žák je vyřazen z evidence školy dnem jeho odchodu z nemocnice, případně posledním pracovním dnem před jeho propuštěním.

4.3. Poznámky k učebnímu plánu

Učební plán vychází z podmínek výuky na základní škole při zdravotnickém zařízení. Rozvrh hodin je stanoven s ohledem na schválený a platný Režim dne na dětském oddělení Nemocnice Královéhradeckého kraje, pracoviště Rychnov nad Kněžnou s ohledem na převažující individuální výuku žáků na lůžku v jednotlivých pokojích, popřípadě v herně nebo místnosti pedagoga.

Vyučovací předmět **Český jazyk a Anglický jazyk** vycházejí ze vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**. Vzhledem k podmínkám a organizaci výuky ve škole při zdravotnickém zařízení jsou pouze v omezené míře zařazeny okruhy **Komunikační a slohová výchova** a **Literární výchova**. Formou konzultace poskytujeme žákům výuku cizích jazyků kmenových škol.

Vyučovací předmět **Matematika** vychází ze vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**. Vzhledem k podmínkám práce ve škole při zdravotnickém zařízení jsme nezařadili do výuky tematický okruh **Geometrie v rovině a prostoru**.

Dle individuálních možností žáků pracujeme s výpočetními a komunikačními technologiemi, oblast **Informační a komunikační technologie**.

Při pracovních činnostech používáme netradiční výtvarné techniky při rozvoji environmentálního citění žáků, částečně se dotýkáme vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

Ve vzdělávacích oblastech **Člověk a jeho svět**, **Člověk a zdraví** pracujeme s oborem **Výchova ke zdraví**, kde se zaměřujeme primárně na prevenci, ochranu a odpovědnost za své zdraví, upevňování hygienických, stravovacích a pracovních návyků, předcházení úrazů a předvídání rizikových situací.

5. Učební osnovy

5.1. Přehled učiva českého jazyka pro žáky ZŠ

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Na 1. i 2. stupni jsou zařazeny tematické okruhy Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Celá vzdělávací oblast má zásadní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Žáci si postupně osvojují správné používání spisovného jazyka nejdříve v podobě řečové a následně písemné podobě. Žáci si průběžně procvičují, upevňují a rozšiřují vlastní slovní zásobu. Přijímají a rozumí sdělením ostatních, informace reprodukují a začínají samostatně tvořit a používat vlastní sdělení. Vše je spojeno s rozumovým a emocionálním vývojem každého žáka. Výchovně vzdělávací činnost probíhá individuální formou výuky u lůžka, případně skupinovou výukou na herně. V tomto případě je využívána pomoc a spolupráce ostatních hospitalizovaných žáků. Často jsou využívány netradiční metody práce, názorné pomůcky, předměty denní potřeby, didaktické hry, doplňovačky a hry se slovy. Významným prvkem výuky jsou výukové programy výuky ČJ a cizích jazyků.

Cílem vzdělávací oblasti je v první řadě rozvíjení řečových dovedností, srozumitelné vyjadřování jako prostředek dorozumění s dalšími lidmi, tvoření, formulace a prezentace vlastních myšlenek, aktivní používání spisovného jazyka v podobě písemné i řečové, kladný vztah k četbě, čtení s porozuměním pro získávání nových poznatků a jejich využití v běžném životě.

Komunikační a slohová výchova:

- žáci dle svých možností a schopností vnímají, přijímají a chápou sdělení dalších osob
- žáci formulují odpovědi, otázky a komunikují dle svých možností a schopností
- žáci procvičují zásady správného a plynulého čtení s porozuměním
- žáci získávají dovednosti správného nácviku písemného projevu

Jazyková výchova:

- žáci si postupně osvojují zásady osvojení spisovné podoby českého jazyka v projevu ústním a následně písemném
- žáci komunikují zřetelnou a srozumitelnou formou
- žáci postupují od přijímání poznatků k třídění informací, jejich porovnávání, vyvozování jejich shodnosti nebo odlišnosti
- žáci používají český jazyk k přijímání nových poznatků a informací

Literární výchova:

- žáci si postupně osvojují zásady čtenářských dovedností
- žáci přecházejí od poslechu textů, k jejich vlastnímu čtení s porozuměním
- žáci si četbou obohacují a rozšiřují poznatky o životě a světě.

5.2. Přehled učiva anglického jazyka pro žáky ZŠ

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE CIZÍ JAZYK

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace obsahuje kromě českého jazyka, také složku jazyka cizího. Cizí jazyk napomáhá dítěti k získávání nových zkušeností, jejich rozšiřování a upevňování. Tím poskytují předpoklady pro komunikaci žáků v evropských zemích i celém světě, snižují se jazykové bariéry a vytváří se lepší základ pro další studium a pracovní uplatnění.

Pro 1. a 2. stupeň je učivo rozděleno do tří tematických okruhů: Receptivní řečové dovednosti, Produktivní řečové dovednosti a Interaktivní řečové dovednosti. Systémové výuce anglického jazyka se věnujeme od 3. ročníku. S dětmi menšími, které mají angličtinu pouze formou didaktických her podle úrovně jejich vědomostí a možností. Výchovně vzdělávací činnost vzhledem k prostředí probíhá individuálně u lůžka žáka nebo, pokud to dovoluje jeho zdravotní stav, může výuka probíhat také kolektivně na herně. Při vzdělávacím procesu využíváme netradičních metod, didaktických her, her se slovy, doplňovaček, pracovních listů, literatury, dětských časopisů a některých počítačových výukových programů, které v naší výuce hrají velmi významnou roli.

Cílem vzdělávání žáků je postupné rozšiřování a upevňování slovní zásoby jak v mluvené, tak i v písemné podobě. Žáci jsou schopni porozumět jednoduché komunikaci, informace stručně reprodukovat a vytvořit jednoduchá sdělení, která se týkají běžných situací v našem životě. Osvojují si cizí jazyk, jeho prostředky a získávání informací, učí se pravidlům komunikace a získávají sebedůvěru při vystupování na veřejnosti.

Receptivní řečové dovednosti:

- žáci čtou plynule a foneticky správně jednoduché texty se známou slovní zásobou a dokážou odvodit pravděpodobný smysl nového slova z kontextu textu
- žáci rozumí obsahové stránce jednoduchých textů v textových materiálech s vizuální kontrolou a umí v textu vyhledat potřebné informace a vytvořit jednoduchou odpověď na otázku
- žáci používají dvojjazyčný slovník, vyhledají informaci nebo zjistí význam slova

Produktivní řečové dovednosti:

- žáci formulují gramaticky a formálně správně jednoduchá sdělení a odpovědi (ústní i písemně), které se týkají situací běžného života a probíraných tematických okruhů
- žáci písemně a gramaticky správně tvoří a obměňují jednoduché věty a krátké texty, zvládají také vyžádat si jednoduchou informaci
- žáci umí zjednodušeně reprodukovat (ústně i písemně) obsah přiměřeně složitého textu nebo konverzace.

Interaktivní řečové dovednosti:

- žáci se aktivně zapojí do krátkého rozhovoru, pozdraví, rozloučí se, jednoduchým způsobem se domluví v každodenních situacích a poskytnou stručné informace

5.2. 1. Přehled učiva německého jazyka pro žáky ZŠ

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Další cizí jazyk je od školního roku 2013/2014 vymezen jako součást vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Škola zařazuje Další cizí jazyk od 7. ročníku, nejpozději od 8. ročníku, dle ŠVP kmenové školy žáka.

Zavedení výuky Dalšího cizího jazyka přispívá k celkovému obohacení rozsahu vědomostí žáka a naplňuje princip multikulturního principu života společnosti. Rozšíří se možnost zlepšení komunikace v zahraničí i v rámci České republiky. Žáci budou moci využívat znalosti slovní zásoby prvního cizího jazyka, porovnávat odlišnosti nebo podobu s jazykem novým. Důraz bude kladen na rozvoj aktivních komunikačních dovedností při řešení konkrétních situací.

V odůvodněných případech, v souladu se speciálními vzdělávacími potřebami žáka, po dohodě se zákonnými zástupci, ošetřujícím lékařem nebo pedagogy kmenové školy, se zaměříme na rozvoj komunikačních dovedností ve výuce českého jazyka nebo cizího jazyka. Jedná se zvláště o případy dlouhodobé hospitalizace žáka.

Skupiny žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

- žáci se závažným chronickým onemocněním
- žáci po operacích a těžkých poraněních

- žáci se zjištěnou poruchou řečových funkcí, která se projevuje v mluvené, čtení a psané podobě řeči (dysfázie nebo žáci se SPU těžkého stupně)

5.3. Přehled učiva matematiky pro žáky ZŠ

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Na 1. stupni jsou zařazeny tematické okruhy Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty a okruh Nestandardní aplikační úlohy (pouze pro 4. – 5. ročník). Pouze okrajově, z důvodu nevyhovujících technických a materiálních podmínek a současně z hlediska zdravotního stavu pacientů, budeme pracovat s tematickým okruhem Geometrie v rovině a v prostoru. Jde především o rozeznávání a pojmenování rovinných útvarů a jednoduchých těles a jednoduché výpočty obvodu a obsahu rovinných útvarů a těles. Konstrukční úlohy 1. a 2. stupně budou doplňovány do pracovních sešitů kmenové školy.

5.4. Přehled učiva

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Na 1. stupni je zařazen tematický okruh Základy práce s počítačem, a na 1. a 2. stupni tematické okruhy Vyhledávání informací a komunikace a Zpracování a využití informací. Žáci se seznamují s využitím výpočetní techniky v běžném životě. Postupně zvládají obsluhu počítače, práci s výukovými programy a seznamují se s funkcí textového editoru. Vyhledávají a zpracovávají potřebné informace za použití internetu. Seznamují se se zásadami bezpečnosti práce a prevencí zdravotních rizik při dlouhodobém využívání výpočetní techniky. Dodržují zásady ochrany osobních dat a údajů a etického přístupu k nevhodným obsahům některých internetových stránek

V podmínkách výuky v naší škole při nemocnici umožňujeme žákům práci s notebooky a tablety. Mladším žákům poskytujeme spíše tablety, kde dostávají úvodní informace o práci s výpočetní technikou. Zvládají základy obsluhy, termíny a základní orientaci na tabletu hravou formou. Všem žákům je umožněn přístup na internet, který slouží v převážné míře ke komunikaci s kmenovou školou, rodinou a spolužáky nebo k vyhledávání potřebných informací k výuce. Při výuce využíváme schválené výukové programy, které slouží hlavně v první fázi hospitalizace k navázání kontaktu pedagogů se žáky.

V případě výuky žáků s LMP postupujeme obdobným způsobem jako u žáků na 1. stupni ZŠ. Žáci začínají pracovat s tzv. prvními dětskými počítači, kde jsou seznámeni se základními termíny, funkcí a obsluhou. V případě starších žáků je umožněn přístup k notebookům i internetu. Opět jsou využity schválené výukové programy.

5.5. Přehled učiva

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Na 1. stupni základní školy částečně pracujeme s tematickým okruhem Člověk a jeho zdraví., na 2. stupni využíváme prvky oboru Výchova ke zdraví (platí i pro žáky s LMP). Žáci jsou seznamováni se zásadami vhodného denního režimu, osobní hygieny, zdravé výživy, průběhem onemocnění, prevencí úrazovosti, poskytování první pomoci a minimalizaci rizik vzniku úrazu a předcházení nástupu nemoci. Jsou vedeni ke správným mezilidským vztahům. Vedeme žáky k rozvoji klíčových kompetencí směřovaných na člověka jako biologického jedince. Měla by je vést k poznání a pochopení pojmu zdraví, k orientaci v názorech na to, co je zdravé a co nám prospívá a k ovlivňování zdraví v denním režimu. Dále by je měla vést k vnímání prožitků z pohybu, k chápání zdatnosti a dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody a k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví. Jde o získání odpovědnosti za své zdraví a chování. Dále je provázet při hospitalizaci a umět jim správně vysvětlit jednotlivá vyšetření a zmírnit tak jejich obavy a strach z nemocničního prostředí nejen u žáků intaktních, ale vhodně zvolenými metodami pracovat i s dětmi s LMP.

5.6. Přehled učiva

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA

Uvedená oblast je využívána především v době relaxačních činností žáků, kdy jejich zdravotní stav neumožňuje klasickou výuku. Stává se jedním z rehabilitačních prvků při uzdravování dětí, kdy při zvolených činnostech dochází k uklidnění a zmírnění psychického napětí, zvyšuje se soustředěnost na práci, zlepšuje se jemná motorika, rozvíjí se smyslové vnímání a neverbální komunikace. Tím dochází k hlubšímu navázání kontaktů pedagogů se žáky. Žáci projevují svoje pocity, nálady, prožitky, svou originalitu a individualitu, se kterou dále učitelé školy pracují, zvláště v případech dětí se specifickými vzdělávacími potřebami a u žáků s LMP.

Pro malé, ale i dospívající žáky bývá kresba důležitá jako relaxační proces v nemocničním prostředí, kterou se odpoutají od nežádoucích myšlenek a zároveň se tak, zbaví své úzkosti. Prostřednictvím kresby mohou vyjádřit, co je trápí. Dalším benefitem kresby je i její výchovný účinek. Obrázky si s dětmi prohlížíme, komentujeme a vyjadřujeme vlastní názory k nim. Do výuky jsou zařazeny projekty průřezových témat ŠVP, které se zaměřují na výtvarné a relaxační techniky.

5.7. Přehled učiva českého jazyka pro žáky s LMP

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Na 1. i 2. stupni jsou zařazeny tematické okruhy Komunikační a slohová výchova, Jazyková Výchova a Literární výchova. Celá vzdělávací oblast má zásadní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Žáci si postupně osvojují správné používání spisovného jazyka nejdříve v podobě řečové a následně písemné podobě. Žáci si průběžně procvičují, upevňují a rozšiřují vlastní slovní zásobu. Přijímají a rozumí sdělením ostatních, informace reprodukují a začínají samostatně tvořit a používat vlastní sdělení. Vše je spojeno s rozumovým a emocionálním vývojem každého žáka. Výchovně vzdělávací činnost probíhá individuální formou výuky u lůžka, případně skupinou výukou na herně. V tomto případě je využívána pomoc a spolupráce ostatních hospitalizovaných žáků. Často jsou využívány netradiční metody práce, názorné pomůcky, předměty denní potřeby, didaktické hry, doplňovačky a hry se slovy. Významným prvkem výuky jsou výukové programy výuky ČJ a cizích jazyků.

Cílem vzdělávací oblasti je v první řadě rozvíjení řečových dovedností, srozumitelné vyjadřování jako prostředek dorozumění s dalšími lidmi, tvoření, formulace a prezentace vlastních myšlenek, aktivní používání spisovného jazyka v podobě písemné i řečové, kladný vztah k četbě, čtení s porozuměním pro získávání nových poznatků a jejich využití v běžném životě.

5.8. Přehled učiva cizího jazyka pro žáky s LMP

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE CIZÍ JAZYK

Žáci si nenásilnou formou při hře osvojují základní slovní zásobu a ustálené zdvořilostní obraty ve zvukové podobě v anglickém jazyce. Výuka je zaměřena na rozvíjení řečových dovedností a schopnosti komunikace s cizinci. Rozsah slovní zásoby je zcela závislý na individualitě každého žáka. Při výuce jsou v převážné míře využívány obrazové materiály, výukové programy PC a didaktické hry, pexesa a lota.

6. - 9. ROČNÍK

Očekávané výstupy:

- seznámení se zvukovou podobou a výslovností cizího jazyka.

Učivo:

- opakování a používání jednoduchých frází (představení, poděkování, prosba, souhlas, nesouhlas),
- procvičování jednoduché slovní zásoby (okruhy rodina, zvířata, číslovky, barvy, dny).

5.9. Přehled učiva matematiky pro žáky s LMP

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA JEJÍ APLIKACE

Na 1. stupni je zařazen tematický okruh Číslo a početní operace. Žáci se seznamují s čísly, vytváří si konkrétní představu o čísle, pracují s číselnou osou, osvojují si postupy základních matematických operací (sčítání, odčítání, násobení a dělení, odhadování a zaokrouhlování).

Tematický okruh **Číslo a početní operace** je rozvíjen na 2. stupni, kdy si žáci upevňují konkrétní představy o čísle a číselné ose, rozvíjejí složitější postupy matematických operací: sčítají, odčítají, násobí, dělí, měří, odhadují a zaokrouhluje.

Tematický okruh **Závislosti, vztahy a práce s daty**, ve kterém žáci třídí a seskupují data podle daných kritérií, hledají vzájemné souvislosti a závislosti mezi nimi. Osvojují si základní jednotky provádějí jednoduché převody. Sestavují jednoduché tabulky a grafy.

V tematickém okruhu **Aplikační úlohy** hledají žáci řešení úloh, rozvíjejí logické myšlení a řeší problémové situace a úlohy z běžného života a různými způsoby možných řešení (kvízy, rébusy, doplňovačky, hádanky).

5.10. Průřezová témata

Zařazení průřezových témat do vyučovacího procesu škol při zdravotnických zařízeních probíhá spontánně, když jsou součástí plánovaných a plněných aktivit. Jedná se o reálný nácvik v podmínkách nečekané hospitalizace žáka ve zdravotnickém zařízení. Žáci jsou tak vystaveni nečekaným stresujícím událostem, které řeší samostatně nebo ve spolupráci s rodinou, pedagogy a zdravotníky. Vlastním prožitkem dochází k jejich osobnostnímu a charakterovému rozvoji.

Průřezová témata jsou součástí bloku výchovně-vzdělávacích činností, který zahrnuje oblasti Jazyk a jazyková komutace (předměty Český jazyk, Anglický jazyk), Matematika a její aplikace (předmět Matematika) a částečně v oblastech Informační a komunikační technologie a Člověk a jeho zdraví.

A. Osobnostní a sociální výchova

Každodenní verbální komunikace slouží jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Přirozeně se využívá nejčastěji v oblasti komunikační a slohové výchovy. Rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti. Samostatné mluvené projevy připravené i nepřipravené nutí žáka přemýšlet o sobě samém i svém okolí, přispívají k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování. Rozhovory, vlastní sebehodnocení, konfrontace názorů s jinými žáky vedou k pozitivnímu rozvoji osobnosti a sociálnímu rozvoji.

Při práci se žákem hospitalizovaným ve zdravotnickém zařízení se jedná především o naplňování tematických okruhů:

Osobnostní rozvoj

- ▶ *Rozvoj schopností poznávání*: vlastní výuce předchází cvičení smyslového vnímání a navazování prvotních kontaktů, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů
- ▶ *Sebepoznání a sebepojetí*: žák je zdrojem informací o sobě, přijímá informace druhých, snaží se vyrovnat se vzniklou situací
- ▶ *Seberegulace a sebeorganizace*: při vlastním pobytu dochází u některých žáků k nácviku sebeovládání a seberegulace (přizpůsobení se nové situaci, překonání pocitu strachu a bolesti)
- ▶ *Psychohygienu*: aktivně se podílí na udržení pozitivního pohledu na svět v podmínkách nemoci a hospitalizace v nemocnici, pomáhá ostatním zvládat stresové situace, sám vyhledává pomoc při zvládnutí nečekané situace
- ▶ *Kreativita*: citlivé jednání v nečekané situaci, realizace originálních nápadů

Sociální rozvoj

- ▶ *Komunikace*: nonverbální i verbální komunikace s dětskými pacienty, pedagogy a zdravotníky. Dochází k procvičování a upevnění zásad rozhovoru, prosby, vysvětlení, žádosti
- ▶ *Mezilidské vztahy*: přirozené jednání, podpora jiných, empatický přístup k ostatním dětem (různé věkové skupiny)
- ▶ *Spolupráce a soutěživost*: žáci si při společných činnostech rozvíjejí a procvičují individuální dovednosti

Morální rozvoj

- ▶ *Řešení problémů a rozhodovací dovednosti*: žáci jsou nemocí a následnou hospitalizací přinuceni zvládat nové sociální role a řešit reálné problémy v osobním životě

B. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Český jazyk jako jazyk je nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, je nástrojem při osvojování cizích jazyků, které jsou předpokladem pro porozumění a poznávání kultury jiných národů. Je rozvíjena schopnost srovnávat projevy kultury v rámci Evropy, nacházet společné znaky, odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech.

V rámci výuky se dotýkáme okruhů:

- ▶ *Evropa a svět nás zajímá*: žák prezentuje vlastní zážitky ze zahraničních cest, porovnává je se životem v naší republice (rozhovor, kresba, výtvarná prezentace),
- ▶ *Objevujeme Evropu a svět*: v rámci projektu „Den jazyků“ poznávají žáci okolní země, dochází i k osobnímu kontaktu s cizinci, kteří jsou hospitalizováni na dětském oddělení.

C. Multikulturní výchova

Umožňuje seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a lépe si tak uvědomovat svoji vlastní identitu a své tradice

Dotýká se mezilidských vztahů ve škole, v rodině, vede k výchově k toleranci a respektování druhých.

Pracujeme s okruhy:

- ▶ *Lidské vztahy*: navázání komunikace a spolupráce hospitalizovaných dětských pacientů bez rozdílu její kulturní, sociální, náboženské nebo věkové příslušnosti
- ▶ *Multikulturalita*: vzájemná komunikace, obohacování znalostí cizího jazyka bezprostředním kontaktem

D. Environmentální výchova

Vede žáky k pochopení složitosti vztahů jednotlivého člověka a životního prostředí. Poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje žádoucí návyky jednotlivce i společnosti vůči přírodě a prostředí

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho zdraví vedeme žáky k odhalování souvislosti vlivu prostředí a života, lidí a zdravého životního stylu. Účastníme se různých soutěží vyhlašovaných na tato témata. Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura vedeme žáky k práci s netradičními a přírodními výtvarnými materiály, připomínáme si tradiční i zapomenutá řemesla. Výsledné práce zdobí prostory dětského oddělení, děti si odnášejí práce domů a část slouží k prezentaci školy při výtvarných soutěžích.

Využívané okruhy:

- ▶ *Lidské aktivity a problémy životního prostředí*: učíme žáky nakládat s odpady (kontejnery na třídění odpadů), účastníme se soutěží pořádaných na téma ochrany životního prostředí a kulturních památek
- ▶ *Vztah člověka k prostředí*: snažíme se vést žáky ke zdravému životnímu stylu, podporujeme prevenci ochrany zdraví

D. Mediální výchova

Vede žáka k mediální gramotnosti, umět analyzovat nabízená sdělení, zaujímat k nim kritické postoje prostřednictvím mluveného i písemného projevu (televizní reklama, věrohodnost zpráv), využít přiměřených jazykových prostředků. Chápat ji i jako zdroj zábavy a naplnění volného času, zdroj informací v každodenním životě v regionu, přispívá k rozvíjení komunikačních schopností v týmové práci a při veřejném vystupování.

Využívané okruhy:

- ▶ *Tvorba mediálního sdělení*: žáci prezentují dění v nemocnici pomocí krátkého a vtipného sdělení dalším pacientům
- ▶ *Práce v realizačním týmu*: vzájemná pomoc a spolupráce hospitalizovaných dětských pacientů

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT ČR č. 454/2006 Sb., kterou se změnila vyhláška č.48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

Hodnocení práce a chování žáka je zasíláno kmenové škole formou Osobního záznamu žáka v případě hospitalizace přesahující dobu 10 pracovních dnů. Tento záznam zhotoví zodpovídající učitel a předloží jej řediteli školy k podpisu. V případě kratší hospitalizace je žák s hodnocením seznamován průběžně.

- ▶ Hodnocení žáka je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitelé uplatňují přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi, vždy s ohledem na jeho aktuální zdravotní stav.
- ▶ Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání s pedagogickou radou. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu a vzhledem k jeho aktuálnímu zdravotnímu stavu. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka při návratu do kmenové školy a v souvislosti s prognózou vývoje zdravotního stavu žáka.
- ▶ Zákonní zástupci žáka jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni při návštěvách v nemocnici, telefonickou formou nebo elektronickou formou. Zároveň škola informuje kmenovou školu žáka odesláním Osobního záznamu žáka při hospitalizaci přesahující 10 vyučovacích dnů.
- ▶ Podklady pro klasifikaci učitel získává soustavným sledováním výkonů žáka, posouzením a vypracováním samostatných prací, případně uložených úkolů.
- ▶ Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni v průběhu návštěv. Závažné nedostatky v chování žáků jsou projednány pedagogickou radou a nahlášeny kmenové škole žáka.
- ▶ Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků. Při sebehodnocení se žák snaží popsat, co se mu daří, co mu ještě nejde, jak bude pokračovat dál.
- ▶ Chybu je třeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci si o chybě se žáky povídají, žáci si mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý

prostředek učení. Při vzdělávání vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.1.1. Pravidla slovního hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech stanovených ŠVP a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhla zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům, k věku žáka a jeho zdravotnímu stavu. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělání i v souvislostech, které ovlivňují výkon a naznačují další rozvoj žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.1.2. Pravidla klasifikace

Stupeň 1 (výborný)

- ▶ po zadání práce pracuje samostatně
- ▶ ovládá požadované pojmy a poznatky
- ▶ je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních
- ▶ myšlení potové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně
- ▶ vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně
- ▶ jeho projev je esteticky působivý a originální

Stupeň 2 (chvalitebný)

- ▶ po zadání práce učitelem pracuje s jistotou
- ▶ v podstatě ovládá požadovaná pojmy a poznatky
- ▶ je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních
- ▶ myslí logicky správně
- ▶ vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně
- ▶ jeho projev je esteticky působivý a originální a má jen drobné nedostatky

Stupeň 3 (dobrý)

- ▶ je schopen pracovat podle návodu učitele nebo s dopomocí
- ▶ má dílčí mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných pojmů a poznatků
- ▶ je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních s dopomocí učitele
- ▶ myšlení je v celku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby
- ▶ vyjadřuje se obtížně a nepřesně
- ▶ jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb

Stupeň 4 (dostatečný)

- ▶ je nesamostatný v práci, závažné chyby s pomocí učitele dovede opravit
- ▶ má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných pojmů a poznatků
- ▶ málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních
- ▶ v myšlení se vyskytují závažné chyby
- ▶ jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- ▶ projev je málo tvořivý, často pasivní

Stupeň 5 (nedostatečný)

- ▶ je nesamostatný v práci i při dopomoci učitele
- ▶ požadované poznatky si neosvojil
- ▶ správného sebehodnocení a hodnocení ostatních není schopen
- ▶ samostatnost v myšlení neprojevuje
- ▶ jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- ▶ jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu

6.2. Autoevaluace školy

Autoevaluace školy je systematické posuzování činnosti školy plánované ve ŠVP. Výsledky autoevaluace slouží jako zpětná vazba ke korekci vlastní činnosti a jako východisko pro další práci školy. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a § 12 zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv.

6.2.1. Oblasti autoevaluace

- ▶ materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- ▶ průběh vzdělávání
- ▶ školní klima a vzájemné vztahy s vedením školy, rodiči a zdravotníky
- ▶ výsledky vzdělávání
- ▶ řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- ▶ soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání

6.2.2. Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace je zajistit aktuální informace o stavu školy, a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy. Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si dosud škola stanovovala na každý školní rok a jsou uvedena v plánu práce na daný školní rok. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají k dispozici speciální výukové pomůcky. Vzdělávací program je v souladu s RVP ZV vzdělávání žáků probíhá s ohledem na jejich individuální potřeby a aktuální zdravotní stav. Výuka je pestrá, tak aby zaujala a udržela jejich pozornost a vycházela vstříc jejich rozmanitým individuálním potřebám vždy s ohledem na jejich léčebný proces.

6.2.3. Nástroje autoevaluace

- ▶ rozbor dokumentace školy
- ▶ rozhovory s učiteli, rodiči, zdravotníky
- ▶ dotazníky pro zdravotníky a učitele
- ▶ hospitace ředitele školy, vzájemné hospitace
- ▶ vzájemné konzultace s pedagogy škol při zdravotnických zařízeních (exkurze)

6.2.4. Časové rozvržení autoevaluačních činností

1. etapa autoevaluace začala při důkladném seznámení RVP ZV, samostudiem dalších materiálů, školeními v dané oblasti (CCVJ „Koordinátor“, školení pracovníků MŠMT ČR v Královéhradeckém kraji). Vlastní tvorbě ŠVP předcházelo zjištění výchozích podmínek (SWOT analýza), profilace a priorit třídy při nemocnici, byly stanoveny programové cíle, výchovné a vzdělávací strategie.

2. etapa byla zahájena při vlastním ověřování ŠVP ve školním roce 2024/2025 a plném zavedení ve školním roce 2024/2025 (pro 1. a 9. ročník). Tato etapa sloužila k průběžnému ověření funkčnosti, efektivnosti a vhodnosti při vyučování a běžném chodu školy. Na konci sledovaného období (pololetí) došlo k vyhodnocení ze strany pedagoga, zdravotníků a zástupců Školské rady.

3. etapa byla vyhodnocena po delším časovém období (konec školního roku). Vlastními kritérii hodnocení byla stanovena: klima školy, přístup pedagoga k žákům, komunikace se žáky-rodiči-zdravotníky, výsledky herní terapie, plnění strategických cílů vytýčených ŠVP, personální otázky, prezentace školy na veřejnosti apod.

4. etapa je dlouhodobým završením předchozích etap. V jejím průběhu dochází ke zhodnocení, případně přehodnocení a dopracování nevyhovujících částí ŠVP.

Další autoevaluační činnosti:

- ▶ hospitační činnost v průběhu celého školního roku
  - ▶ vzájemné hospitace pedagogických pracovníků v průběhu školního roku
  - ▶ sebehodnocení práce učitelů a hodnocení, SWOT analýza
  - ▶ Výroční zpráva o činnosti školy (1x ročně)
  - ▶ evaluační hodnocení ČŠI (průběžně)
  - ▶ evaluační hodnocení zřizovatelem školy (průběžně)
  - ▶ zprávy ostatních kontrolních orgánů (průběžně)
  - ▶ dodržování platné legislativy a vnitřních předpisů školy (průběžně)
  - ▶ kontrola vedení povinné dokumentace školy (průběžně)
  - ▶ komunikace s rodiči a kmenovou školou žáka (průběžně)
  - ▶ prezentace a informace o činnosti školy (průběžně)
-
- ▶ Portfolio vytvořené z prací žáků za daný školní rok, výsledky soutěží, ukázky prezentace školy

Průběžně:

- ▶ rozhovory s učiteli, zdravotníky a žáky
- ▶ podpora činnosti školské rady, výstupy z jednání školské rady, pedagogické rady a provozních porad
- ▶ jednání s vedením školy (provozní měsíční porady)

